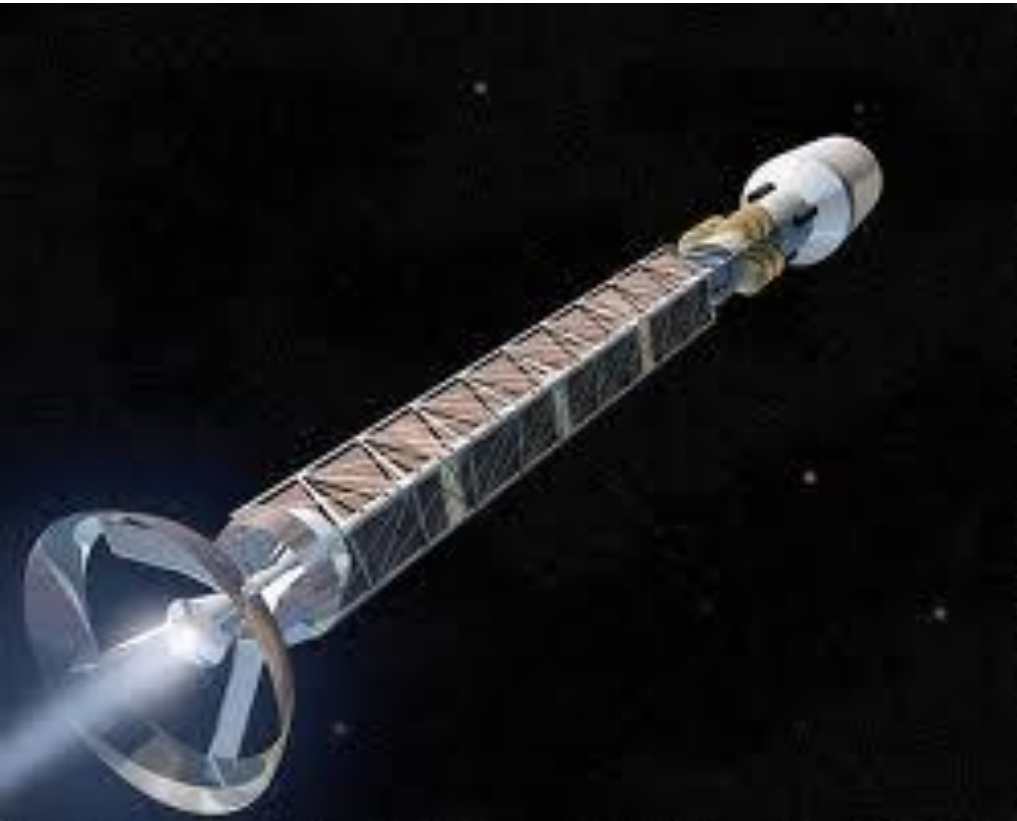

2. Rozdílné přístupy k výběru a strukturování učiva z pohledu filozofie výchovy a pedagogické psychologie.

- Minulé, přítomné a budoucí jako tři zdroje učiva – pojetí učiva s důrazem na trvalé hodnoty kultury, na potřeby žáka, na rekonstrukci společnosti.
- Zprostředkující a vstřícný model tvorby kurikula. Rozdíly mezi behaviorálně a kognitivně orientovanými kurikuly.

- Různé „filozofické“ přístupy ke kurikulu se liší většinou podle toho, zda za hlavní zdroj cílů a obsahů považují:
 - Budoucnost
 - Přítomnost
 - Minulost

1. Děti budou žít v budoucnosti

V budoucnosti budou potřebovat něco úplně jiného než dnes.

Potřebují proto úplně jinou školu a učivo.

1. Děti budou tvořit budoucnost

- Škola má spoluutvářet budoucnost.
- Škola má působit pro svět spravedlivější, ekologičtější...

ALE: Budoucnost je nejasná, většina předpovědí se mýlí

- Proto se mohou mýlit i ti, kdo chtějí vše ve škole předělat.
- V budoucnosti budou některé věci úplně jinak, ale některé věci budou úplně stejné jako dnes.
- Většina předpovědí si toho nevšimá toho, co zůstává stabilní.

2. Dítě žije tady a teď

- Učitel se nemá dívat ani na budoucnost, ani na minulost, ale na dítě, které má před sebou.
- Má respektovat jeho potřeby a zájmy.
- Dítě se může stejně naučit jen tomu, s čím má zkušenost a u čeho vidí smysl.

2. Dítě žije tady a teď

Progresivní pedagogika:

- „Cesta je důležitější než cíl“
- Hlavní proud nebo alternativa?
- Procesy nebo výsledky?
- Patříme k zemím, které kladou minimální důraz na výsledky

Dítě žije tady a teď, ALE:

- Nezaměňujeme skutečná přání a potřeby žáka za svoje projekce?
- Neobětujeme budoucnost přítomnosti?
- Občas ve škole musíme dělat věci, jejichž smysl žákům není hned zřejmý.

3. Minulost: To, co se osvědčilo

- Potřebujeme kořeny ve své tradici
- Protože nevíme, jaká bude budoucnost, musíme se držet toho, co lidé vždy potřebovali.

3. Aby věci mohly zůstat stejné, musejí se zásadně změnit

- Návrat není program
- Je nutná cesta vpřed

Existují různé varianty vycházející z tohoto základního členění

Minulost	Přítomnost	Budoucnost
<p>Perenialismus / Akademické vzdělání</p> <p>Základ vzdělání tvoří nadčasové kulturní hodnoty</p>	<p>Progresivní/alternativní</p> <p>Východiskem je dítě, jeho zájmy a potřeby</p>	<p>Globální výchova</p> <p>„Dovednosti pro 21. století“</p> <p>...</p>
<p>Esencialismus</p> <p>Základ vzdělání tvoří <i>základní dovednosti</i> (čtení, počítání), i když dnes v prostředí ICT</p>	<p>Polytechnická výchova</p> <p>Pracovní výchova, zaměřená na průmyslovou výrobu (v době socialismu)</p>	<p>Sociální progresivismus</p> <p>Budoucnost se tvoří ve škole, v tom, jaké lidi vychováme</p> <p><i>Spravedlivý a udržitelný svět</i></p>

Encyklopedismus: je třeba předat široký poznatkový základ všech věd, obsáhnout různé obory poznání lidstva

Podrobnější vysvětlení některých filozofií kurikula (Průcha)

Akademická (perennialismus)	Ukazovat spojitost mezi velkými hodnotami civilizace, jak jsou obsaženy ve vědeckém poznání a klasickém umění, a zkušeností, zájmy a potřebami žáka. Obsah učiva je dán kánonem západní kultury.
Esencialistická	Bezpečné zvládnutí základních kulturních technik: komunikace v mateřském a cizím jazyce, základní matematické dovednosti, informační dovednosti (vyhledávat a pracovat s relevantními informacemi), zvládnutí vyšších, zejm. kognitivních dovedností - kritické myšlení, tvořivost... Obsah učiva je dán potřebami občana dnešní informační společnosti.
Polytechnická	Získávání praktických dovedností, porozumění a zvládnutí běžných technologií, získání základních návyků pro zapojení do pracovního procesu. Obsah učiva je určován potřebami trhu práce.
Aktivistická (sociokritická, rekonstrukční, globální)	Pochopení příčin problémů společnosti, v níž žák žije, a získání znalostí, dovedností a postojů pro změnu této společnosti, např. v oblasti ekologie, rasového soužití, mezinárodní integrace. Obsah učiva vychází z analýzy společenské situace, zpravidla interpretovanými v rámci určité ideologie.
Personální (progresivní)	Vyhledávání a rozvíjení jedinečných nadání každého žáka, umožnění každému stát se zralým a vnitřně integrálním jedincem. Učivo je individualizované, vychází z potřeb a nadání jednotlivých žáků.